MARKETING

ILMIY, AMALIY VA OMMABOP JURNAL

№12-SON

2025-YIL, DEKABR

9710 xalqaro daraja

№240874

ISSN: 3060-4621

Google Scholar
OpenAIRE
zenodo
ORCID
OPEN ACCESS

2025-YIL
DEKABR
№ 12-SON

Marketing

ILMIY, AMALIY VA OMMABOP JURNAL

ELEKTRON NASHR. 25 DEKABR , 2025-YIL

JURNALNING MAQSADI

Tadbirkorlik-biznes faoliyatini tashkil etishning marketing asoslarini, yo‘nalishlari, echimlari, vositalarini yaratish va rivojlantirish

ALOQA UCHUN MA’LUMOTLAR

TEL: **(97) 783-84-64**
VEB-SAYT
www.marketingjournal.uz
ELEKTRON POCHTA:
info@marketingjournal.uz
TELEGRAM BOT:
@marketinjournalbot
TELEGRAM KANAL:
https://t.me/tdiumarketingjournal

MUASSIS

“Tadbirkor va ishbilarmon” MCHJ

JURNALNING ILMIYLIGI

Marketing jurnali O‘zbekiston Respublikasi Oliy ta’lim, fan va innovatsiyalar vazirligi huzuridagi Oliy attestatsiya komissiyasi rayosatining **2024-yil 04-oktabrdagi 332/5 sonli qarori** bilan milliy ilmiy nashrlar ro‘yxatiga kiritilgan

INDEKSATSIYA

Google Scholar
ORCID
OPEN ACCESS
OpenAIRE
zenodo

BOSH MUHARRIR

Xakimov Ziyodulla Axmadovich, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent;

BOSH MUHARRIR O‘RINBOSARI:

Yusupov Muxamadamin, iqtisodiyot fanlari nomzodi, professor;

TAHRIR HAY’ATI:

Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, i.f.d., prof., TDIU, Ilmiy ishlar va innovatsiyalar bo‘yicha prorektori;
Ergashxodjayeva Shaxnoza Djasurovna, i.f.d., prof., TDIU, “Marketing” kafedrasi mudiri;
Soliyev Axmadjon Soliyevich, i.f.d., NamDTU, “Marketing” kafedrasi professori;
Ikramov Murad Akramovich, i.f.d., TDIU “Marketing” kafedrasi professori;
Tursunov Boburjon Ortiqmirzayevich, i.f.d., prof., TDIU, Iqtisodiy xavfsizlik kafedrasi mudiri,Xalqaro statistika instituti kengashi doimiy a’zosi;
Zarova Elena Viktorovna, i.f.d., G.V.Plexanov nomidagi Rossiya iqtisodiyot universiteti professori, Xalqaro statistika instituti kengashi doimiy a’zosi
Akramov Tohir Abdirahmonovich, i.f.d., TDIU, “Marketing” kafedrasi professori;
Ostonaqulova Gulsaraxon Muhammadyoqub qizi, i.f.d., TDIU, “Marketing” kafedrasi professori;
Samadov Asqarjon Mishomovich, i.f.n., TDIU, “Marketing” kafedrasi professori;
Shamshiyeva Nargizaxon Nosirxo‘ja qizi, i.f.n., dots., TDIU Kengash kotibi;
Sobirov Azizbek Avazbekovich, PhD., TDIU, “Marketing” kafedrasi dotsenti;
Sadikov Shoxrux Shuxratovich, PhD, dots., TIU, Departament boshlig‘i;
Musyeva Shoira Azimovna, i.f.n., SamISI, “Marketing” kafedrasi professori;
Kaxramonov Xurshidjon Shuxrat o‘g‘li, PhD., TDIU, “Marketing” kafedrasi dotsenti;
Djurabayev Otabek Djurabayevich, i.f.d., TDIU, “Innovatsion menejment” kafedrasi dotsenti;
Karimova Shirin Zoxid qizi, PhD, TDIU, “Axborot texnologiyalari” kafedrasi katta o‘qituvchisi;
Mullabayev Baxtiyarjon Bulturbaevich, DSc., NamDTU, “Menejment” kafedra mudiri, dotsent;
Fayzullayev Javlonbek Sultonovich, DSc., TDIU, “Yashil iqtisodiyot” kafedrasi dotsenti;
Aliyev Yashnarjon Egamberdiyevich, DSc., TDIU, “Iqtisodiy va moliyaviy xavfsizlik” kafedrasi professori;
Bobojonov Azizjon Babaxanovich, DSc, TDIU, “Raqamli iqtisodiyot” kafedrasi dotsenti
Allayarov Shamsiddin Amanullayevich, DSc, prof., TDIU, “Savdo ishi” kafedrasi mudiri
Jumaev Olimjon Sadulloevich, DSc, Raqobat siyosati va iste’molchilar huquqlari tadqiqotlari markazi direktori;
Maxamadjanov Akbar Maxamadaliyevich, PhD., TDIU, Raqamli iqtisodiyot va axborot texnologiyalari fakulteti dekan muovini
Eshov Mansur Po‘latovich, i.f.d., prof., Alfraganus universiteti O‘quv ishlari bo‘yicha prorektor;
Abduvaxidov Abdumalik Maxkamovich, i.f.d., TDIU, “Turizm va servis” kafedrasi professori;
Kucharov Abrorjon Sobirjanovich, TDIU, “Biznes boshqaruvi va logistika” kafedrasi professori
Tuychiyev Alisher Jurayevich, Alfraganus University “Iqtisodiyot” fakulteti dekani, professor;
Nazarova Ra’no Rustamovna, TDIU, “Yashil” iqtisodiyot kafedrasi mudiri, Iqtisodiyot fanlari doktori, professor;
Usmonov Bunyod Aktam o‘g‘li, PhD , TDIU, Moliyaviy tahlil kafedrasi v.b.dotsenti;
Dehqonov Burxon Rustamovich, PhD., TDIU, Ilmiy tadqiqot faoliyatini tashkil etish bo‘limi bosh mutaxassisi;
Turobova Hulkar Rustamovna, PhD., BuxDU, Yashil iqtisodiyot va agrobiznes kafedrasi dotsenti;
Boltaev Umidjon Talant o‘g‘li, i.f.f.d., PhD., Toshkent arxitektura qurilish instituti “Iqtisodiyot va ko‘chmas mulkni boshqarish” kafedrasi dotsenti;
Bayxonov Bahodirjon Tursunbayevich, i.f.d., DSc, NamDTU, “Menejment” kafedrasi dotsenti;
Maxmudov Toxirjon Olimjonovich, Phd., NamDTU,“Marketing” kafedrasi dotsenti;
Pardayev Sherzod Xolmurodovich, i.f.f.d., PhD., TDIU, “Yashil iqtisodiyot va barqaror biznes” kafedrasi dotsenti;
Beknazarov Behzod Baxtiyor o‘g‘li, PhD., Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti Samarqand filiali “Yashil iqtisodiyot va barqaror biznes” kafedrasi dotsent v.b.
Rajabova Moxichexra Abduxolikovna, PhD., Buxoro davlat universiteti marketing va menejment kafedrasi o‘qituvchisi.
Ikromov Axmadjon Shavkat o‘g‘li, PhD., Mirzo Ulug‘bek nomidagi O‘zbekiston Milliy universitetining Ekonometrika va iqtisodiy modellashtirish kafedrasi katta o‘qituvchisi

Elektron nashr 655 sahifa. E’lon qilishga 2025-yil 25-dekabrda ruxsat etildi

MUNDARIJA

BARQAROR IQTISODIY RIVOJLANISHDA "YASHIRIN" HAMDA "XUFYONA" IQTISODIYOTNI KAMAYTIRISH ZARURATINING EMPERIK TAHLILI 7
Nazarova Ra'no Rustamovna, Najmiddinov Yahyo Fazliddin o'g'li

O'ZBEKISTONDA TIKUV KIYIMLARI BOZORINI RIVOJLANISH XUSUSIYATLARI 23
Soliyev Axmadjon, Maxkamov Iqboljon

IQTISODIY FAOLLIKNI BAHOLASHDA ILG'OR YONDASHUVLAR HAMDA O'ZBEKISTONDA BIZNES FAOLLIGI INDEKSINI JORIY ETISHNING KONSEPTUAL ASOSLARI 32
Jumayev Olimjon Sadulloyevich, To'ymatov Muzaffarjon Yoqubjon o'g'li

FIRIBGARLIK HOLATLARINI AUDITORLIK TEKSHIRUVLARI ORQALI ANIQLASHNING NAZARIY ASOSLARI 40
Boltayev Abror Sayitmuradovich

SANOAT TARMOG'INI RIVOJLANISHINING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI 47
Muxtarov Maxmudjon Marifovich

PAXTA-TO'QIMACHILIK KLASTERLARI FAOLIYATINI OPTIMALLASHTIRISHGA ZAMONAVIY USLUBIY YONDASHUVLAR 56
Yusupova Feruza Yo'ldoshevna

IQTISODIY ISLOHATLARNING MILLIY MODELI VA YANGI O'ZBEKISTON STRATEGIYASI ... 62
Srajidinova Nodira Shavkatovna

TEMIRYO'L TRANSPORT KORXONALARINING IQTISODIY SAMARADORLIGINI OSHIRISHDA INNOVATSION TEXNOLOGIYALARNING O'RNI 69
Eshboyev Ulug'bek Farxodovich

PAXTA-TO'QIMACHILIK KLASTERLARI FAOLIYATINI YANADA TAKOMILLASHTIRISH YO'LLARI 76
Yusupova Feruza Yo'ldoshevna

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA VAKOLATLI IQTISODIY OPERATORLAR FAOLIYATINI TASHKIL ETISH VA BOSHQARISH 81
Ismatullayeva Shoira Nurlibekovna

SANOAT KORXONALARI DEMOGRAFIYASINING IQTISODIY SAMARADORLIKGA TA'SIRINING EKONOMETRIK MODELLARI 92
Xayitboev Abror Quvondiqovich

O'ZBEKISTONDA LIZING XIZMATLARI KO'RSATISH JARAYONLARINI TAKOMILLASHTIRISH 100
Xolov Bahodir O'ktamovich

O'ZBEKISTON IQTISODIYOTINI BARQAROR RIVOJLANTIRISHDA TRANSPORT INFRATUZILMASI IMKONIYATLARIDAN FOYDALANISH HOLATI TAHLILI 107
Qo'ziboyev Umarbek Ulug'bekovich

OLIY TA'LIM RAQOBATBARDOSHLIGINI OSHIRISHDA RAQAMLI MARKETINGNING O'RNI114
Nishonov Dilshod Shamsidinovich

ПРОМЫШЛЕННЫЙ ТУРИЗМ В УЗБЕКИСТАНЕ: КОМПЛЕКСНЫЙ АНАЛИЗ ГОТОВНОСТИ ПРЕДПРИЯТИЙ УЗБЕКИСТАНА К ПРИЁМУ ПОСЕТИТЕЛЕЙ 121
Голышева Елена Вячеславовна, Адылова Диёра Улугбековна

MINTAQANING QURILISH TIZIMIDA RAQAMLI TRANSFORMATSIYANING IQTISODIY SAMARADORLIGINI BAHOLASH NAZARIYALARI 134
Aminov Sardorbek Sanjarbekovich

MILLIY IQTISODIYOT RAQOBATBARDOSHLIGINI BAHOLASHDA MAHSULOT BOZORI REGULYATORI TIZIMINI QO'LLASHNING AXAMIYATI 139
Rustamov Narzillo Istamovich

МАРКЕТИНГОВЫЕ ДЕТЕРМИНАНТЫ ФОРМИРОВАНИЯ ДОВЕРИЯ К ТОВАРАМ НА РАЗВИВАЮЩИХСЯ РЫНКАХ 147
Абдурашидова Нигора Алишеровна, Кахрамонова Шахзода Дилмурод кизи, Болтаева Севинч Учкун кизи

XIZMAT KO'RSATISH SOHASIDA STRATEGIK MENEJMENTNING ROLI VA AHAMIYATI 158
Alimova Dildora Damirovna, Aslonov Abdulla Xolmurodovich

ICHKI AGRAR BOZOR RAQOBATBARDOSHLIGINI OSHIRISH ORQALI OZIQ-OVQAT XAVFSIZLIGINI MUSTAHKAMLASH YO‘LLARI 169
Aliev Yashnarjon Egamberdievich

INNOVATSION TEXNOLOGIYALARNI JORIY ETISHNINGNI JORIY ETISH ORQALI TO’QIMACHILIK SANOATINING RAQOBATBARDOSHLIGI VA IQTISODIY SAMARADORLIGINI OSHIRISH 174
Xakimova Zebinisa Muzaffarovna

MINTAQADA MAXSUS IQTISODIY ZONALAR RIVOJLANISHINING NAZARIY ASOSLARI 182
Abdullayeva Zulfiya Sadullayevna

ВЛИЯНИЕ НЕЙРОМАРКЕТИНГА И ИНСТРУМЕНТОВ ИСКУССТВЕННОГО ИНТЕЛЛЕКТА НА ЭФФЕКТИВНОСТЬ ЦИФРОВОЙ РЕКЛАМЫ 187
Кахрамонов Хуршиджон Шухрат угли, Халикова Доно Джахангировна, Шавкатова Шахзода Шухратовна

OILAVIY TADBIRKORLIKNING KAMBAG‘ALLIK DARAJASINI QISQARTIRISHGA TA’SIRINI BAHOLASH........ 202
Zaxidova Umida Farxodovna

ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ РЕСТОРАННОГО БИЗНЕСА ЧЕРЕЗ ВНЕДРЕНИЕ И ПРОДВИЖЕНИЕ ИННОВАЦИОННЫХ УСЛУГ 216
В.И. Назаров

QURILISH TARMOG‘IDA OLIB BORILAYOTGAN ISLOHOTLAR VA SOXANI RIVOJLANISH TENDENSIYALARIGA TA’SIRI 225
Arifdjanova Zilola Dilshodovna

MINTAQADA TASHQI MEHNAT MIGRATSIYASI OQIMLARINI TA’MINLASH YO‘LLARI......... 234
Zakirov Mir Timur Zakir o‘g‘li

ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ ИННОВАЦИОННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ В УКРАИНЕ И УЗБЕКИСТАНЕ: ВЫЗОВЫ СОВРЕМЕННОСТИ 242
Вдовиченко Лариса Юрьевна, Азизова Сайёра Хамидуллаевна

ВЛИЯНИЕ КОРПОРАТИВНОГО УПРАВЛЕНИЯ НА УСТОЙЧИВОСТЬ И ИННОВАЦИОННОСТЬ ТРАНСПОРТНЫХ КОМПАНИЙ УЗБЕКИСТАНА 253
Кадирова Шарофат Амоновна

РОЛЬ ЭМОЦИОНАЛЬНОГО МАРКЕТИНГА В УСИЛЕНИИ ПОТРЕБИТЕЛЬСКОЙ ЛОЯЛЬНОСТИ........ 272
Кахрамонов Хуршиджон Шухрат угли, Ж.Ж. Буриева, З.А. Юсупбекова

ВЛИЯНИЕ АВТОМОБИЛЬНОЙ ПРОМЫШЛЕННОСТИ УЗБЕКИСТАНА НА ЭКОНОМИКУ СТРАНЫ 282
Абдухамидова Мафтуна Турсунали кизи

TEMIR YO‘L TRANSPORTI KORXONALARIDA ISHLAB CHIQARISH SAMARADORLIGINI BAHOLASHDA KPI TIZIMINI QO‘LLASH........ 290
Mahmudova Dilafruz Hasanovna

FACTORS AND METHODOLOGICAL APPROACHES INFLUENCING THE INNOVATION MANAGEMENT MECHANISM IN THE HIGHER EDUCATION SYSTEM........ 299
Karimov Muzaffar Abdumalik ugli

CRM-УПРАВЛЕНИЕ В СЕТЕВЫХ СУПЕРМАРКЕТАХ РАЗВИВАЮЩИХСЯ СТРАН: РОЛЬ КЛИЕНТСКИХ ДАННЫХ, ПРОГРАММ ЛОЯЛЬНОСТИ И ОМНИКАНАЛЬНЫХ СТРАТЕГИЙ В ПОВЫШЕНИИ ЭФФЕКТИВНОСТИ РОЗНИЧНОЙ ТОРГОВЛИ 305
Юсупов Улугбек Шукруллаевич

TIJORAT BANKLARIDA RAQAMLI MARKETING STRATEGIYALARIDAN FOYDALANISHDA CRM TIZIMLARINING O‘RNI 314
Xayitaliyev Nazirjon Yunusaliyevich

CHAKANA SAVDO KORXONALARI TA’MINOT TIZIMIDA ZAMONAVIY TEXNOLOGIYALARDAN FOYDALANISH 323
Abduxalilova Laylo To‘xtasinovna

O‘ZBEKISTONDA UY-JOY FONDINI BOSHQARISHDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALARNI QO‘LLASHNING ILG‘OR XORIJIY TAJRIBALARIDAN FOYDALANISH 333
Raimov Otamurod Xolmurotovich

O‘ZBEKISTONDA DAVLAT DASTURLARINING MOLIYAVIY IJROSINI TA’MINLASHDA MARKETINGDAN FOYDALANISH: EMPIRIK TAHLIL VA KONSEPTUAL MODEL 340
Primova Nigora Ikrom qizi
HUDUDIY KICHIK SANOAT ZONALARINING SAMARADORLIGINI INTEGRALLASHGAN INDIKATORLAR TIZIMI ASOSIDA BAHOLASH 346
Jalolova Sarvinoz Ulug‘bek qizi
KIMYO SANOATI KORXONALARINING ISHLAB CHIQARISH SAMARADORLIGIGA EKOLOGIK VA INNOVATSION OMILLAR TA’SIRI 356
Akramov Bo‘ribek Faxriddin o‘g‘li
MINTAQADA SOG‘LIQNI SAQLASH SOHASINING TUTGAN O‘RNI VA UNI RIVOJLANTIRISHNING OBYEKTIV ZARURIYATI 367
Boltayev Mag‘rurbek Allayarovich
OLIY TA’LIM MUASSASASIDA ZAMONAVIY MARKETING VOSITALARIDAN FOYDALANISHNING O‘ZIGA XOS JIXATLARI........................ 374
Maxmudov Faxriddin Umarovich
QURILISH MATERIALLARI SANOATIDA ISHLAB CHIQARISHNI SIFAT MENEJMENTI TAMOYILLARI ASOSIDA TASHKIL ETISHNI BAHOLASH........................ 381
Achilov Ilmurad Nematovich
O‘ZBEKISTON OZIQ-OVQAT MAHSULOTLARI BOZORINI BARQAROR RIVOJLANISHINI TA’MINLASHDA STRATEGIK BOSHQARUV VA INSTITUTSIONAL YONDASHUVLAR 391
Tuychieva Begoyim Voxidjon qizi
TIKUV-TRIKOTAJ KORXONALARI MARKETING FAOLIYATIDA MOTIVATSIYA YONDASHUVLARIDAN FOYDALANISH 400
Jalilov Jamshid G‘anijonovich
INTEGRATION OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE IN TOURISM AND HOSPITALITY: A COMPARATIVE ANALYSIS AND ROADMAP FOR UZBEKISTAN........................ 407
Safaeva Sayyora Rixsibayevna
THE EVOLUTION AND METHODOLOGICAL INTEGRATION OF THE CONCEPT OF SUSTAINABLE USE 417
Kilichov Mukhriddin
TADBIRKORLIK SUBYEKTLARIDA INNOVATSION FAOLIYATNI STRATEGIK BOSHQARISHNING MAZMUNI, ASOSIY PRINSIPLARI VA FUNKSIONAL VAZIFALARI............ 433
Shakirova Madinaxon Gafurdjanovna
BUXORO VILOYATI TURIZM XIZMATLARI JOZIBADORLIGINI OSHIRISHDA RAQAMLI MARKETING TEXNOLOGIYALARIDAN FOYDALANISH IMKONIYATLARI 442
Jalolov Otabek Oybek o‘g‘li
OLIY TA’LIMDAGI BAHOLASH TIZIMI BO‘YICHA ISHONCH DARAJASINI ANIQLASH VA ISHONCH INDIKATORLARINI HISOBLASH METODLARI 451
Hakimov Hakimjon Abdullo o‘g‘li, Hakimova Gulnora Abdullo qizi
TANQIDIY FIKRLASHNI RIVOJLANTIRISHDA VIRTUAL TA’LIM PLATFORMALARINING ROLI........................ 459
Hakimova Mushtariybonu Hamid qizi, Hakimova Gulnora Abdullo qizi, Bozorova Muazzam Hamid qizi
RAQAMLI IQTISODIYOTNI RIVOJLANISHIDA ZAMONAVIY AXBOROTLARNI O‘RNI.............. 467
Samatov Azizbek Abdulaxatovich
MOYLI EKINLAR YETISHTIRISHDA MARKETING STRATEGIYALARINING SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO‘LLARI........................ 473
Valiyeva Aziza Anvar qizi
THE ECONOMIC AND ENVIRONMENTAL EFFICIENCY OF AGRIVOLTAIC SYSTEMS IN UZBEKISTAN’S AGRICULTURAL SECTOR 481
Amonov Sardor Zamon ugli
AMORTIZATSIYA QILINADIGAN AKTIVLAR VA ULARNI HISOBGA OLISHNING OBYEKTIV ZARURATI........................ 490
Aminboyev Jaloliddin Otabek o‘g‘li

DON MAHSULOTLARI KORXONALARIDA MARKETING JARAYONLARINI YO‘LGA QO‘YILGANLIK HOLATI VA RIVOJLANISH VEKTORLARI 500
Kurbanova Dildora Abduraxmanovna
SANOAT KORXONALARIDA MOLIYAVIY BARQARORLIKNI SHAKLLANTIRISHGA TA’SIR ETUVCHI OMILLAR 508
Salomova Sarvinoz Salimovna
IJTIMOIY-IQTISODIY O‘ZGARISHLAR SHAROITIDA CHAKANA SAVDO XIZMATLARINI RIVOJLANTIRISHNING XUSUSIYATLARI 515
Muxamedova Aziza Ravshanovna
QISHLOQ XO‘JALIGI MAHSULOTLARINI ISHLAB CHIQARISHNING IQTISODIY-STATISTIK TAHLILIGA DOIR 523
Saburov Jumanazar Saliyevich
СОВРЕМЕННАЯ МОДЕЛЬ ЧЕЛОВЕЧЕСКОГО РЕСУРСА (HR) В УСЛОВИЯХ ЦИФРОВОЙ ТРАНСФОРМАЦИИ 531
Амирджанова Ситора Суннат кизи, Шаюсупова Наргиза Тургуновна, Урозбоев Хайрулла Муродбой угли, Умаров Фаёзбек Суннатилла угли
MAHSULOT TANNARXINI HISOBLASH USULLARNI TAKOMILLASHTIRISH MASALALARI... 542
Djumanov Saitmurod Alibekovich
TADBIRKORLIKDA RAQOBATBARDOSHLIKNI TA’MINLASHDA INSON RESURSLARINI BOSHQARISH VA MENEJMENTNING O‘ZARO TA’SIRI 549
Sultonboyeva Munira Baxodirovna
CHAKANA SAVDO KORXONALARIDA TOVAR ZAXIRALARINI BOSHQARISH MASALALARI 558
Safarov Baxtiyor Djurakulovich
IQTISODIYOTDA TARKIBIY O‘ZGARISHLARNING O‘RNI VA AHAMIYATI 566
Ochilov Akram Odilovich, Qo‘ziboyeva Nargiza Hamro qizi
JOZIBADOR TURISTIK MAHSULOTLARNI SHAKLLANTIRISH VA SIFATINI OSHIRISH YO‘NALISHLARI............ 574
Mirzabayev Jamshid Irkinovich
OLIY TA’LIM MUASSASALARI BOSHQARUVIDA RAQAMLI TRANSFORMATSIYANING AHAMIYATI 581
Gafurov Anvar Bazarbayevich
ЗНАЧЕНИЕ ЦИФРОВОЙ ТРАНСФОРМАЦИИ В УПРАВЛЕНИИ СТРАТЕГИЕЙ ПРЕДПРИЯТИЯ 591
Тарават Абдул Салам
INNOVATSION IQTISODIYOT SHAROITIDA QAYTA SUG‘URTALASH INSTITUTLARI FAOLIYATINI RIVOJLANTIRISH STRATEGIYALARI VA YO‘NALISHLARI 603
Sherov Sanjar Radjabovich
BANKLAR VA MARKETING SIYOSATI O‘RTASIDAGI BOG‘LIQLIK 613
Boboxo‘jayeva Fotima Kaxramonovna
ВЛИЯНИЕ АВТОМОБИЛЬНОЙ ПРОМЫШЛЕННОСТИ УЗБЕКИСТАНА НА ЭКОНОМИКУ СТРАНЫ 619
Абдухамидова Мафтуна Турсунали кизи
O‘ZBEKISTONDA BIZNES VA TADBIRKORLIK: HOZIRGI HOLAT VA RIVOJLANISH ISTIQBOLLARI............ 626
Ravshanov Azizbek Ravshanovich
OILAVIY TADBIRKORLIKNING KAMBAG‘ALLIKNI QISQARTIRISHGA TA’SIRI: NAMANGAN VILOYATI BO‘YICHA KO‘P OMILLI EKONOMETRIK BAHOLASH 634
Ernazarova Nilufar Nozimjonovna
MINTAQA SANOAT TUZILMASINING STRUKTURAVIY O‘ZGARISHLARI VA IQTISODIY O‘SISH DINAMIKASI TAHLILI............ 644
G‘aymatova Dilafro‘z G‘ofurjonovna

O'ZBEKISTONDA BIZNES VA TADBIRKORLIK: HOZIRGI HOLAT VA RIVOJLANISH ISTIQBOLLARI

Ravshanov Azizbek Ravshanovich
University of management and future technologies (UMFT)
Yoshlar bilan ishlash, ma'naviyat va ma'rifat bo'limi boshlig'i
E-mail: ravshanovazizbek333@gmail.com

Annotatsiya

Mazkur maqolada O'zbekiston Respublikasida biznes va tadbirkorlik tizimining barqaror rivojlanish jarayonlari va istiqbollari tahlil qilingan. Tadqiqot davomida kichik va o'rta biznes sektorining milliy iqtisodiyotdagi o'rni, yalpi ichki mahsulot va bandlikka qo'shgan hissasining izchil o'sib borayotgani rasmiy statistik ma'lumotlar asosida asoslab berildi. Startap ekotizimining faollashuvi, IT Park faoliyatining kengayishi, raqamli texnologiyalar, elektron tijorat va moliyaviy texnologiyalarning tadbirkorlik amaliyotiga muvaffaqiyatli joriy etilgani ko'rsatib berildi.

Kalit so'zlar: tadbirkorlik, kichik va o'rta biznes, startap ekotizimi, IT Park, iqtisodiy islohotlar, raqamlashtirish, investitsiya muhiti, elektron tijorat.

Аннотация

В статье проанализированы процессы устойчивого развития и перспективы системы бизнеса и предпринимательства в Республике Узбекистан. В ходе исследования на основе официальных статистических данных обоснована роль сектора малого и среднего бизнеса в национальной экономике, а также его устойчиво растущий вклад в валовой внутренний продукт и занятость. Показаны активизация стартап-экосистемы, расширение деятельности IT Park, а также успешное внедрение цифровых технологий, электронной коммерции и финансовых технологий в предпринимательскую практику.

Ключевые слова: предпринимательство, малый и средний бизнес, стартап-экосистема, IT Park, экономические реформы, цифровизация, инвестиционный климат, электронная коммерция.

Abstract

This article analyzed the processes of sustainable development and future prospects of the business and entrepreneurship system in the Republic of Uzbekistan. During the study, the role of the small and medium-sized business sector in the national economy and its steadily increasing contribution to gross domestic product and employment were substantiated based on official statistical data. The activation of the startup ecosystem, expansion of IT Park activities, and the successful implementation of digital technologies, e-commerce, and financial technologies in entrepreneurial practice were demonstrated.

Keywords: entrepreneurship, small and medium enterprises, startup ecosystem, IT Park, economic reforms, digitalization, investment climate, e-commerce.

KIRISH

Har qanday davlat iqtisodiyotining barqaror rivojlanishi, avvalo, uning tadbirkorlik muhitining shakllanganligiga bog'liqdir. Tadbirkorlik milliy

iqtisodiyotning muhim bo‘g‘ini bo‘lib, ishlab chiqarish, investitsiya, bandlik va iqtisodiy o‘sishning samarali ta’minlanuvchisi hisoblanadi. Shu jihatdan, O‘zbekiston Respublikasida so‘nggi yillarda biznes muhitini yaxshilash, kichik va o‘rta biznesni qo‘llab-quvvatlash va raqamli texnologiyalar asosida tadbirkorlikni modernizatsiya qilish bo‘yicha keng ko‘lamli islohotlar amalga oshirilmoqda. O‘zbekiston mustaqillikka erishgach, tadbirkorlik faoliyatining asosiy institutsional poydevori -- kichik va o‘rta biznes, xususiy tadbirkorlik va startap ekotizimi shakllantirildi. Davlat tomonidan iqtisodiyotni erkinlashtirish, bozor mexanizmlarini rivojlantirish, xususiy tadbirkorlikni qo‘llab-quvvatlash hamda biznes xizmatlarining sifatini oshirish yo‘nalishida qator dasturlar ishlab chiqildi. Bugungi kunda mamlakatda 1,21 million faol kichik biznes subyektlari faoliyat yuritmoqda, ularning aksariyati raqamli texnologiyalarni joriy etish, elektron to‘lov tizimlarini kengaytirish va mahsulot hamda xizmatlar sifatini oshirish borasida muhim natijalarga erishmoqda. Shu bilan birga, xalqaro moliyaviy institutlar bilan hamkorlikni kengaytirish, xorijiy investitsiyalarni jalb etish va biznes muhitining barqarorligini oshirish masalalari ham dolzarb bo‘lib qolmoqda.

Mazkur maqolada O‘zbekistonning biznes va tadbirkorlik tizimi, uning shakllanish bosqichlari, hozirgi holati va istiqboldagi rivojlanish yo‘nalishlari tahlil qilinadi. Shuningdek, mamlakat tadbirkorlik sektorini yanada barqaror va raqobatbardosh qilishga xizmat qiluvchi islohotlarning samaradorligi ham baholanadi. Shu bilan birga, mamlakat tadbirkorlik tizimini yanada takomillashtirish maqsadida davlat tomonidan qator huquqiy va institutsional islohotlar amalga oshirilmoqda.Tadbirkorlik subyektlarining huquqiy himoyasini kuchaytirish, ularning moliyaviy barqarorligini oshirish hamda xalqaro standartlar bilan integratsiyani kengaytirish bugungi kunning ustuvor vazifalaridan biridir. Biznes muhitini erkinlashtirish, shaffoflikni ta’minlash va byurokratik to‘siqlarni kamaytirish yo‘nalishidagi chora-tadbirlar ham ijobiy natijalar bermoqda. Bundan tashqari, raqamli tadbirkorlik xizmatlarining kengayishi tadbirkorlarga qulaylik yaratib, iqtisodiy faoliyatni yanada tezlashtirmoqda. Shu bois, tadbirkorlik tizimining barqaror ishlashi mamlakatning umumiy iqtisodiy taraqqiyoti va xalq farovonligi uchun muhim omil hisoblanadi.

ADABIYOTLAR SHARHI

O‘zbekistonda biznes va tadbirkorlikni rivojlantirish masalalari iqtisodiy adabiyotlarda asosan kichik va o‘rta biznes (KO‘B) sektorining yalpi ichki mahsulotdagi ulushi, bandlikka ta’siri hamda institutsional qo‘llab-quvvatlash mexanizmlari orqali yoritilgan. Akhunova tadqiqotida 2018–2024-yillarda kichik biznesning YaIMdagi ulushi va iqtisodiy faolligi davlat tomonidan joriy etilgan soliq imtiyozlari hamda moliyaviy qo‘llab-quvvatlash choralariga bevosita bog‘liqligi aniq statistik ko‘rsatkichlar asosida asoslangan [1]. Rutkauskas va Ergashev (2012) ishida kichik biznes rivojiga ta’sir etuvchi institutsional cheklovlar, xususan kredit resurslariga kirish imkoniyatlarining cheklanganligi va ishlab chiqarish infratuzilmasining yetarli darajada rivojlanmaganligi tahlil qilingan [2]. Makhmudova kichik biznes faoliyatining soha kesimidagi o‘zgarishlarini o‘rganib, savdo va

xizmatlar sektorida o‘sish sur’atlari sanoatga nisbatan yuqoriroq ekanini ko‘rsatadi hamda raqamli texnologiyalardan foydalanish biznes samaradorligini oshirayotganini ta’kidlaydi [3]. Abdullayeva tadbirkorlik va innovatsion faoliyat o‘rtasidagi bog‘liqlikni tahlil qilib, IT va texnologik yo‘nalishdagi biznes subyektlari yuqori qo‘shilgan qiymat yaratishini asoslaydi [4]. Xalqaro manbalarda, jumladan Enquirer 360 materialida O‘zbekiston kichik va o‘rta biznes sektorining o‘sish sur’atlari mintaqaviy taqqoslash asosida baholanib, davlat tomonidan yaratilgan institutsional sharoitlar muhim omil sifatida qayd etiladi [5]. Normativ-huquqiy manbalar, xususan 2022–2026-yillarga mo‘ljallangan Taraqqiyot strategiyasi kichik biznesni moliyaviy qo‘llab-quvvatlash va raqamli xizmatlarni kengaytirish bo‘yicha aniq vazifalarni belgilaydi [6], Milliy statistika qo‘mitasi hamda IT Park Uzbekistan hisobotlari esa kichik biznes va startap ekotizimining iqtisodiy natijalarini real ko‘rsatkichlar asosida tasdiqlaydi [7],[8]. Umuman olganda, mavjud adabiyotlar O‘zbekistonda biznes va tadbirkorlik tizimi institutsional islohotlar va aniq iqtisodiy mexanizmlar asosida rivojlanayotganini ko‘rsatadi, shu bilan birga moliyaviy resurslarga kirish imkoniyatlarini kengaytirish va infratuzilmani takomillashtirish masalalari kelgusidagi tadqiqotlar uchun dolzarb yo‘nalish bo‘lib qolmoqda.

METODOLOGIYA

Mazkur tadqiqotda O‘zbekiston Respublikasida biznes va tadbirkorlik tizimining hozirgi holati hamda rivojlanish tendensiyalarini tahlil qilish uchun iqtisodiy tahlil, statistik, qiyosiy va tizimli yondashuv usullaridan foydalanildi. Tadqiqot jarayonida kichik va o‘rta biznesning yalpi ichki mahsulotdagi ulushi, ishlab chiqarish hajmlari va bandlikdagi roli rasmiy statistik ma’lumotlar asosida o‘rganildi. Qiyosiy tahlil usuli orqali O‘zbekiston tadbirkorlik ko‘rsatkichlari ayrim mintaqaviy va xalqaro tajribalar bilan solishtirildi. Statistik ma’lumotlar O‘zbekiston Respublikasi Milliy statistika qo‘mitasi, IT Park Uzbekistan va xalqaro moliyaviy institutlar hisobotlaridan olindi. Tizimli yondashuv asosida tadbirkorlik tizimining tarkibiy elementlari va ularning o‘zaro bog‘liqligi tahlil qilindi. Olingan natijalar asosida ilmiy xulosalar va amaliy tavsiyalar ishlab chiqildi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Tadqiqot natijalari shuni ko‘rsatadiki, O‘zbekistonning biznes va tadbirkorlik tizimi mustaqillik yillarida bosqichma-bosqich shakllanib, bugungi kunda milliy iqtisodiyotning eng muhim tarmoqlaridan biriga aylandi. So‘nggi yillarda olib borilgan iqtisodiy islohotlar, xususan tadbirkorlik sektorini liberallashtirish, biznes muhitini yaxshilash va moliyaviy qo‘llab-quvvatlashni kuchaytirish bo‘yicha qabul qilingan davlat dasturlari ijobiy natijalar bermoqda.2024-yilda O‘zbekiston yalpi ichki mahsuloti 121,4 milliard AQSh dollariga yetdi, iqtisodiy o‘sish sur’ati 6,7% ni tashkil etdi[1]. Bu ko‘rsatkichlar mamlakatni Markaziy Osiyo mintaqasida eng jadal rivojlanayotgan iqtisodiyotlardan biri sifatida belgilaydi. Kichik va o‘rta biznes sektori

[1] Gazeta.uz. (2024). "Uzbekistan’s GDP revised upward to $121.4 billion". 17 noyabr. https://www.gazeta.uz/en/2024/11/17/gdp/

2024-yilda YIMning 56% ini ishlab chiqardi[1], bu esa tadbirkorlikning iqtisodiyotdagi hal qiluvchi rolini ko‘rsatadi. Tahlillar shuni ko‘rsatadiki, kichik va o‘rta biznes faoliyati real sektorni rivojlantirishda muhim manbaga aylangan. 2025-yilning 9 oyida kichik biznes tomonidan ishlab chiqarilgan sanoat mahsulotlari 258,5 trillion so‘mni (+16,7%), qurilish ishlari 170,0 trillion so‘mni (+11,3%), chakana savdo 258,8 trillion so‘mni (+9,6%) tashkil etdi[2]. Startap ekotizimining rivojlanishi alohida ta’kidlanishi lozim. 2024-yil noyabr oyiga kelib, O‘zbekistonda 400 dan ortiq istiqbolli startaplar ro‘yxatdan o‘tkazilgan va ular 148 million AQSh dollaridan ortiq investitsiya jalb qilgan.[3] IT Park 2 800 dan ortiq kompaniyani, jumladan, 730 dan ortiq xorijiy firmalarni qo‘llab-quvvatlaydi[4].Bundan tashqari, raqamli tadbirkorlik xizmatlari va elektron to‘lov tizimlarining joriy etilishi biznes subyektlari o‘rtasidagi raqobatni kuchaytirib, xizmatlar sifatini yaxshilashga turtki bo‘lmoqda. Elektron tijorat va fintech sohalari jadal rivojlanmoqda. Masalan, Uzum kompaniyasi 1,1 milliard dollar bahoga ega bo‘lgan raqamli ekotizim sifatida 2024-yilda 114 million dollar investitsiya jalb qildi va oylik 16 million foydalanuvchiga ega.[5]

Tadqiqot yakunida quyidagi istiqbolli yo‘nalishlar taklif etiladi:

a) Tadbirkorlik muhitini yanada erkinlashtirish va raqobatni kuchaytirish

b) Kichik biznes subyektlarining kapitallashuv darajasini oshirish

c) Xalqaro moliyaviy tashkilotlar bilan hamkorlikni kengaytirish

d) Tadbirkorlar moliyaviy savodxonligini oshirish

e) Raqamli iqtisodiyot sharoitida yangi texnologiyalarni tadbirkorlik amaliyotiga keng tatbiq etish

f) Startap ekotizimini rivojlantirish va venchur moliyalashtirishni kengaytirish.

Natijalar shuni ko‘rsatadiki, O‘zbekistonning biznes va tadbirkorlik tizimi izchil rivojlanmoqda va iqtisodiyotning barqaror o‘sishida hal qiluvchi omilga aylanmoqda. Davlat tomonidan amalga oshirilayotgan qo‘llab-quvvatlash dasturlari, xususan Tadbirkorlik rivojlantirish jamg‘armasi (TRJ) orqali imtiyozli kreditlar taqdim etish, soliq imtiyozlari va institutsional yordam ko‘rsatish ijobiy natijalar bermoqda. Moliyaviy sektorni isloh qilish doirasida hukumat va xalqaro tashkilotlar bilan birgalikda strategiyalar ishlab chiqilmoqda. Masalan, Osiyo Taraqqiyot Banki tomonidan O‘zbekistonga kichik va o‘rta biznesni qo‘llab-quvvatlash bo‘yicha kreditlar ajratilmoqda[6].2024-yil dekabr oyida IT Park Ventures venchur kapitali fondining rasmiy ochilish marosimi bo‘lib o‘tdi. 10 million dollar ustav kapitaliga ega

---

[1] INVEXI Investment Consulting. (2024). "Small Business Share in GDP Reaches Record 56% in Uzbekistan". https://invexi.org/small-business-share-in-gdp-reaches-record-56-in-uzbekistan/

[2] UzDaily. (2025). "Uzbekistan: Small business statistics for 9 months of 2025". 15 oktabr. https://www.uzdaily.uz/en/post/87654

[3] IT Park Uzbekistan. (2024). "Uzbekistan startups attract $148 million in investments". Rasmiy e’lon. 25 noyabr. https://it-park.uz/en/news/detail/uzbekistan-startups-attract-148-million

[4] Startup Genome. (2025). "Uzbekistan: The Rising Star of Central Asia’s Startup Ecosystem". Global Startup Ecosystem Report 2025. https://startupgenome.com/ecosystems/uzbekistan

[5] VentureBeat. (2025). "Uzbekistan’s Tech Ecosystem: A Rising Star in Central Asia". 15 yanvar. https://venturebeat.com/business/uzbekistan-tech-ecosystem-2025/

[6] Asian Development Bank. (2019). "Small and Medium-Sized Enterprise Finance in Uzbekistan: Challenges and Opportunities". Manila: ADB Publications. https://www.adb.org/publications/small-medium-sized-enterprise-finance-uzbekistan-challenges-opportunities

bo‘lgan bu fond AI/ML, GreenTech, EdTech, FinTech va o‘yin ishlab chiqish yo‘nalishlaridagi startaplarni qo‘llab-quvvatlashga qaratilgan.[1]

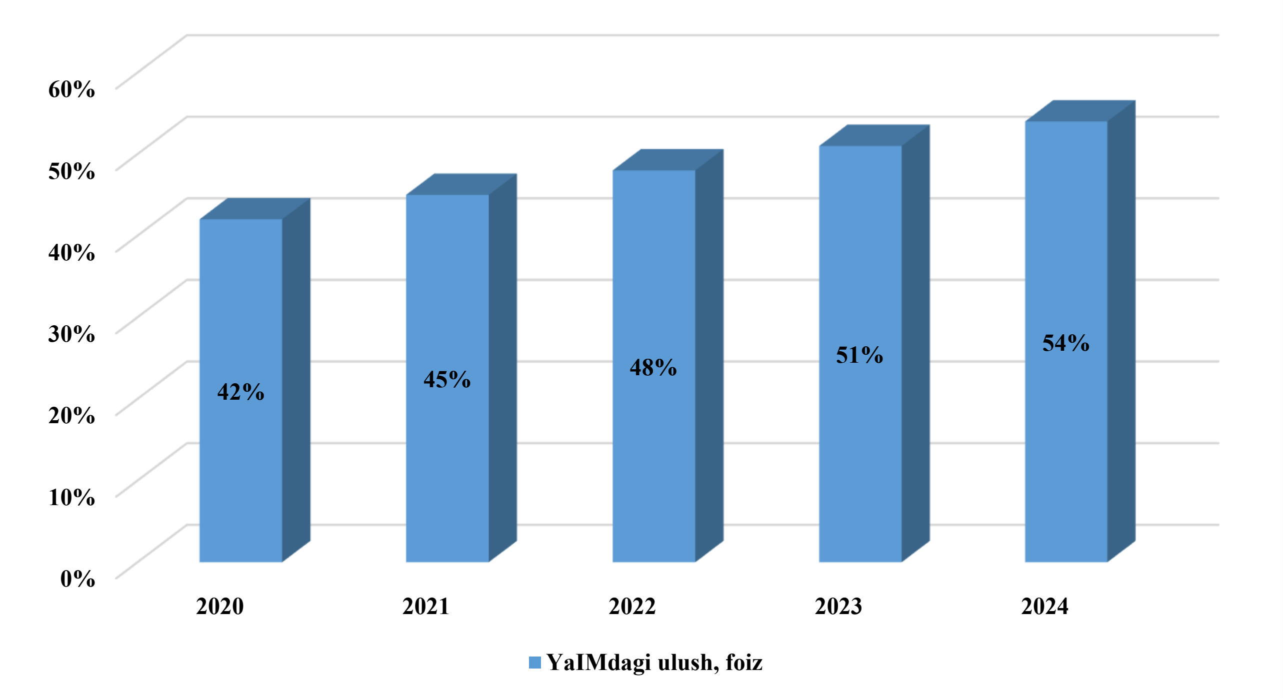

1-rasm. Kichik biznesning YaIMdagi ulushi (2020-2024)[2]

Taqdim etilgan diagrammada 2020-2024-yillarda kichik biznesning yalpi ichki mahsulotdagi ulushi ko‘rsatilgan. Ma’lumotlar tadbirkorlik sektorining milliy iqtisodiyotdagi o‘rnining izchil o‘sishini namoyish etadi. 2020-yilda kichik biznesning YIMdagi ulushi 40% ni tashkil etgan bo‘lsa, 2024-yilda bu ko‘rsatkich 56% ga yetdi. Bu 4 yil davomida 16 foiz punktlik o‘sishni anglatadi va kichik biznes sektorining iqtisodiyotdagi rolining sezilarli kuchayganini ko‘rsatadi. Eng muhim o‘zgarish 2023-2024-yillarda kuzatiladi. 2023-yilda kichik biznes ulushi 51% ni tashkil etgan bo‘lsa, 2024-yilda bu ko‘rsatkich 56% ga yetdi. Ushbu 5 foiz punktlik o‘sish davlat tomonidan amalga oshirilayotgan tadbirkorlikni qo‘llab-quvvatlash dasturlari, soliq imtiyozlari va moliyaviy qo‘llab-quvvatlash mexanizmlarining samaradorligini tasdiqlaydi.2025-yilning 9 oyi davomida kichik biznes ulushi 51,5% ni tashkil etdi, bu o‘tgan yilning shu davriga nisbatan barqaror holatni ko‘rsatadi. Yil oxiriga qadar bu ko‘rsatkichning 54-55% atrofida barqarorlashishi kutilmoqda.

O‘zbekistonda so‘nggi yillarda biznes va tadbirkorlik tizimi jadal islohotlar yo‘lidan bormoqda. Bu sohada olib borilayotgan islohotlar mamlakat iqtisodiy barqarorligini ta’minlash, investitsion muhitni yaxshilash hamda aholining tadbirkorlik faoliyatidan foydalanish imkoniyatlarini kengaytirishga qaratilgan. Avvalo, tadbirkorlik tizimining barqarorligi va raqobatbardoshligini oshirish maqsadida kichik va o‘rta biznesni qo‘llab-quvvatlash bo‘yicha kompleks chora-tadbirlar amalga

[1] Benzinga. (2024). "IT Park Ventures: A New Milestone in the Development of Uzbekistan’s Startup Ecosystem". 10 dekabr. https://www.benzinga.com/content/42407010/it-park-ventures-a-new-milestone-in-the-development-of-uzbekistans-startup-ecosystem
[2] Manba: INVEXI, UzDaily, Milliy statistika qo‘mitasi

oshirilmoqda. Xususan, 2025-yil sentyabr oyida qabul qilingan Prezident farmoniga ko‘ra, 2026-2027-yillarda 5 000 ta tadbirkorlik loyihalari amalga oshirilishi rejalashtirilgan. Moliyaviy qo‘llab-quvvatlash mexanizmlari kengaytirildi.

Tadbirkorlik rivojlantirish jamg‘armasi (TRJ) orqali kichik tadbirkorlik subyektlarining ishlab chiqarish va "yashil" iqtisodiyot yo‘nalishdagi mikroloyihalariga 500 million so‘mgacha kreditlar 6% gacha foiz stavkasi bilan taqdim etiladi[9]. 2025-yil dekabrdan boshlab TRJ yirik tadbirkorlik subyektlariga 10 milliard so‘mgacha kafolat yoki kafillik beradi[1]. Shuningdek, xalqaro moliya institutlari ham kichik biznesni qo‘llab-quvvatlashda faol ishtirok etmoqda. Masalan, Standard Chartered banki Jahon banki guruhining Ko‘p tomonlama investitsiyalar kafolati agentligi (MIGA) bilan hamkorlikda O‘zbekiston Milliy tashqi iqtisodiy faoliyat bankiga 114 million yevro kredit ajratdi[2]. Bu mablag‘ qishloq xo‘jaligi, ulgurji savdo va ishlab chiqarish sohalaridagi kichik bizneslarni rivojlantirish uchun mo‘ljallangan.

Startap ekotizimi va innovatsiyalar rivojida ham muhim o‘zgarishlar yuz bermoqda. IT Park O‘zbekiston mamlakatning raqamli transformatsiyasida markaziy o‘rin tutadi. 2024-yil oxiriga kelib, IT Park 2 800 dan ortiq kompaniyani qo‘llab-quvvatlaydi. IT Park rezidentlari uchun 0% QQS, korporativ daromad solig‘i va ijtimoiy to‘lovlar, shuningdek, shaxsiy daromad solig‘ining 7,5% ga kamaytirilishi belgilangan.Shu bilan birga, tadbirkorlik tizimida hal etilishi lozim bo‘lgan ayrim masalalar ham mavjud. Jumladan, ko‘plab tadbirkorlar, ayniqsa boshlang‘ich bosqichda, boshlang‘ich kapital va kredit olishda qiyinchiliklarga duch keladi. Osiyo Taraqqiyot Bankining tadqiqotiga ko‘ra, O‘zbekistonda kichik bizneslarning atigi 12-15% bank kreditlariga kirish imkoniyatiga ega. Shuningdek, infratuzilma muammolari, ayniqsa olis hududlarda, mahsulotlarni bozorga yetkazishni qiyinlashtiradi. 2024-yil yakuniga ko‘ra, O‘zbekiston iqtisodiyotining kuzatilmaydigan (norasmiy va yashirin) qismi YIMning 34,8% ini tashkil etdi[3]. Bu rasmiy biznes uchun noto‘g‘ri raqobat sharoitlarini yaratadi.

1-jadval.

“O‘zbekistonda kichik biznes ko‘rsatkichlari dinamikasi” (2021-2025)[4]

Ko‘rsatkich	2021-yil	2022-yil	2023-yil	2024-yil	2025-yil (9 oy)
KO‘B YIMdagi ulushi, foiz	42	48	51	56	51,5
Faol subyektlar soni (ming)	380	415	490	401	479
Sanoat mahsuloti (trln so‘m)	185	210	235	268	258,5

[1] Gazeta.uz. (2025). "2026-2027-yillarda 5 000 ta tadbirkorlik loyihasi amalga oshiriladi". 10 sentyabr. https://www.gazeta.uz/oz/2024/09/10/entrepreneurship-projects/

[2] Standard Chartered. (2025). "Standard Chartered provides €114 million to support Uzbekistan’s SME sector". Press release. 8 yanvar. https://www.sc.com/en/media/press-release/standard-chartered-uzbekistan-sme-financing-2025/

[3] Gazeta.uz. (2025). "2024-yilda O‘zbekistonda kuzatilmaydigan iqtisodiyot hajmi qariyb 40 mlrd dollarni tashkil qildi". 10 fevral. https://www.gazeta.uz/oz/2025/02/10/unobserved-economy/

[4] Manba: O‘zbekiston Respublikasi Statistika agentligi, INVEXI, UzDaily

Qurilish ishlari (trln so‘m)	110	135	155	180	170
Chakana savdo (trln so‘m)	195	220	245	275	258,8

2021-2024 yillar davomida hukumat tomonidan tadbirkorlikni qo‘llab-quvvatlash bo‘yicha izchil siyosat olib borildi. Bu jarayon biznes tizimining raqobatbardoshligini oshirib, xalqaro investorlarni jalb etish imkonini yaratdi. Umuman olganda, 2021-2024 yillar mobaynida O‘zbekiston tadbirkorlik tizimi aktivlar hajmini sezilarli oshirdi, xizmatlar sifati va turlari kengaydi, xususiy sektor ulushi bosqichma-bosqich ortib bormoqda. O‘zbekiston biznes va tadbirkorlik tizimini yanada rivojlantirish, barqarorligini mustahkamlash hamda xalqaro standartlarga moslashtirish maqsadida bir qator takliflarni ilgari surish mumkin. Birinchidan, mamlakat tadbirkorlik muhitida raqobat muhitini kuchaytirish zarur. Buning uchun yangi biznes subyektlarining faoliyat yuritishiga keng imkoniyat yaratish va byurokratik to‘siqlarni kamaytirish maqsadga muvofiqdir. Moliyaviy qo‘llab-quvvatlash mexanizmlarini kengaytirish tadbirkorlik tizimining barqarorligi uchun muhim ahamiyatga ega. Kichik biznes subyektlari faqat bank kreditlariga emas, balki mikromoliya, lizing va boshqa moliyaviy instrumentlar orqali ham kapital jalb etish imkoniyatlarini kengaytirishlari lozim.

XULOSA VA TAKLIFLAR

O‘zbekistonda biznes va tadbirkorlik tizimi so‘nggi yillarda sezilarli taraqqiyotga erishdi. Kichik va o‘rta biznes sektori YIMning 56% ini ishlab chiqaradi va bandlik sohasida muhim o‘rin tutadi. 2025-yil oktabrida 1,21 million faol kichik biznes subyekti faoliyat yuritmoqda, bu aholining tadbirkorlikga bo‘lgan qiziqishining ortayotganini ko‘rsatadi. Startap ekotizimining jadal rivojlanishi alohida ta’kidlanishi lozim. 2024-yilda 400 dan ortiq startaplar 148 million dollar investitsiya jalb qildi. IT Park 2 800 dan ortiq kompaniyani qo‘llab-quvvatlaydi va mamlakatning raqamli transformatsiyasida muhim rol o‘ynaydi. IT Park Ventures venchur fondining tashkil etilishi innovatsion loyihalar uchun yangi moliyaviy imkoniyatlar yaratdi. Raqamli transformatsiya jarayonlari, masofaviy biznes xizmatlarining kengayishi va moliyaviy texnologiyalarning joriy etilishi tadbirkorlik tizimini aholiga yanada qulay va tezkor xizmat ko‘rsatishga yo‘naltirdi.

Elektron tijorat va fintech sohalari jadal rivojlanmoqda, bu esa yangi biznes modellari va ish o‘rinlarini yaratmoqda. Davlat qo‘llab-quvvatlashi, xususan TRJ orqali imtiyozli kreditlar taqdim etish, soliq imtiyozlari va xalqaro hamkorlik dasturlari tadbirkorlar faoliyatining shaffofligi va samaradorligini oshirishga xizmat qilmoqda. 2026-2027-yillarda 5000 ta yangi tadbirkorlik loyihalarini amalga oshirish rejalashtirilgan, bu tadbirkorlik faoliyatining yanada kengayishiga olib keladi. Shu bilan birga, moliyaviy savodxonlikni oshirish, raqamli xizmatlarni rivojlantirish va infratuzilmani takomillashtirish orqali tizimning samaradorligi va xalqaro maydondagi nufuzi yanada mustahkamlanishi mumkin. Yashirin iqtisodiyotni kamaytirish va moliyaviy resurslarni kengaytirish yo‘nalishida davom etayotgan islohotlar kelajakda

ijobiy natijalar beradi. O‘zbekiston biznes va tadbirkorlik tizimi kelgusida ham iqtisodiy o‘sish, investitsiya faolligi va moliyaviy barqarorlikning asosiy tayanchlaridan biri bo‘lib qoladi. Davlat siyosati, raqamlashtirish jarayonlari va xalqaro integratsiya tadbirkorlarning muvaffaqiyat ehtimolini oshirmoqda va yangi avlod tadbirkorlari uchun keng imkoniyatlar yaratmoqda.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO‘YXATI

1. Akhunova, S. (2025). The role of small business in uzbekistan’s economic development: current situation analysis and development prospects. Modern American Journal of Business, Economics, and Entrepreneurship, *1*(2), 313-328.

2. Rutkauskas, A. V., & Ergashev, A. (2012). Small business in Uzbekistan: Situation, problems and modernization possibilities.

3. Makhmudova, D. (2023). Analysis of the situation and development trends of small business in Uzbekistan. Science and innovation, *2*(A12), 38-45.

4. Abdullayeva, M. (2021). Innovative potential of uzbekistan: development of entrepreneurship. Time Description Of Economic Reforms, (3), 6-10.

5. Enquirer 360. (2024). “Uzbekistan’s SME Revolution: A Key Pillar in Economic Modernization”. 26 oktabr. https://enquirer360.com/2024/10/26/uzbekistans-sme-revolution-a-key-pillar-in-economic-modernization/

2. O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti 2022-yil 28-yanvar PF-60 “Yangi O‘zbekistonning 2022-2026-yillarga mo‘ljallangan Taraqqiyot strategiyasi to‘g‘risida”. Farmoni. https://lex.uz/docs/-5841063

3. O‘zbekiston Respublikasi Milliy statistika qo‘mitasi (2024). "O‘zbekiston Respublikasi Ijtimoiy-iqtisodiy holati: 2024-yil yakunlari". Toshkent. https://stat.uz/uz/

4. IT Park Uzbekistan. (2024). “IT Park Uzbekistan 2024 Annual Report”. Toshkent. https://it-park.uz/en/reports/2024-annual-report

Marketing

ilmiy, amaliy va ommabop jurnali

Muharrir: Xakimov Ziyodulla Axmadovich
Ingliz tili muharriri: Tursunov Boburjon Ortiqmirzayevich
Rus tili muharriri: Kaxramonov Xurshidjon Shuxrat o‘g‘li
Musahhih: Karimova Shirin Zoxid qizi
Sahifalovchi va dizaynerlar: Sadikov Shoxrux Shuxratovich
Abidjonov Nodirbek Odijon o‘g‘li

2025-yil, dekabr, 12-son

© Materiallar ko‘chirib bosilganda “Marketing” ilmiy, amaliy va ommabop jurnali manba sifatida ko‘rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar mas’ul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelavermasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga murojaat qilish mumkin.
Ilmiy maqola, ommabop maqola, reklama, hikoya va boshqa ilmiy-ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.
Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

Elektron pochta: info@marketingjournal.uz
Bot: @marketinjournalbot
Tel.: +998977838464, +998939266610
Jurnalning rasmiy sayti: https://marketingjournal.uz

Marketing jurnali O‘zbekiston Respublikasi Oliy ta’lim, fan va innovatsiyalar vazirligi huzuridagi **Oliy attestatsiya komissiyasi rayosatining 2024-yil 04-oktabrdagi 332/5 sonli qarori** bilan milliy ilmiy nashrlar ro‘yxatiga kiritilgan

“Marketing” ilmiy, amaliy va ommabop jurnali 2024-yil 15-martdan O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti Administratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan **C-5669517** reyestr raqami tartibi bo‘yicha ro‘yxatdan o‘tkazilgan. **Litsenziya raqami: №240874**

“Marketing” ilmiy, amaliy va ommabop jurnalining xalqaro darajasi: **9710.** ГОСТ 7.56-2002 "Seriyali nashrlarning xalqaro standart raqamlanishi" davlatlataro standartlari talablari. **Berilgan ISSN tartib raqami: 3060-4621**